

Sayı : 64272063-610-23272
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-5641)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 27.05.2016 tarihli ve 43452547-120.07-38419 sayılı yazısı.

Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut TOĞRUL'un tarafıma tevcih ettiği 7/5641 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-5641 Esas Nolu Önerge Cevabı (3 sayfa)

GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT TOĞRUL'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/5641)

Sorular 1, 2, 3, 4:

Soma-Eynez yeraltı maden ocağında 13 Mayıs 2014 tarihinde meydana gelen felakette 301 maden emekçisi hayatını kaybetmiştir. Türkiye’de tek seferde en çok ölümün yaşandığı, Soma iş cinayetinin üzerinden yaklaşık 2 yıl geçti. Ölenleri sayılara indirirsek 2012’de 80, 2013’ta 93, 2014’te 386, 2015’te 73 madencinin öldüğü belirtilmektedir. Yani her sene 70’in üzerinde madenci hayatını kaybetmektedir. Madencilik iş kolunda, riskin çok yüksek olması ve emek yoğun bir çalışma olmasından kaynaklı büyük felaketlerle karşılaşma olasılığı artmaktadır.

Daha önce madenlerin işletilmesi devlete ait iken 1990’lardan itibaren yapılan yasal düzenlemelerle, devlet madenlerde, arama ve işletme hakkını belli bir süreliğine üçüncü kişilere devredebilmesini mümkün kılmıştır. Dolayısıyla anayasal engelden ötürü mülkiyet hakkı devredilemeyen madenler, rödovans (kiralama) ve “hizmet alımı” gibi yöntemlerle işletme hakları devredilerek özelleştirilmiştir. Bunun sonucunda, sektör, bu alanda deneyimi olmayan, gerekli teknik donanımdan ve altyapıdan yoksun ve en kısa sürede azami kâr güdüsüyle hareket eden özel şirketlerin eline geçmiştir. Yine aynı zamanda Maden Kanunun son 12 yılda 3 defa değişmiş olması ve sürekli yönetmelik ve tüzükler ile eklemeler yapılması, işi yamalı bohçaya çevirmekte ve mevcut sorunları çözmemektedir. Sadece yasa yapmakla madendeki cinayetlerin engellenmesi mümkün değildir. Emek ve insandan yana bir politika yoksa yeterli denetim ve ceza verilmiyor ise sonuçlar çok değişmeyecektir.

Bu bağlamda;

-Soma maden faciasından sonra böylesi iş cinayetlerinin yaşanmaması için ne gibi önlemler alınmıştır? Madencilik sektöründe 1990'larda yapılan özelleştirmelerden önce ve sonra yıllara göre hayatını kaybeden madenci sayısı kaçtır?

-Soma-Eynez maden ocağında kaç kişi çalışmaktadır? İşçiler kaç vardiya halinde ve kaç saat çalışmaktadır?

-Madende çalışan işçiler hangi aralıklarla sağlık taramasından geçirilmektedir? İşçilerin yaşamış olduğu hastalıklar kayıt altına alınmakta mıdır? Eğer alınmakta ise bu hastalıklar nelerdir? Bakanlığınızın bu hastalıkların çözümüne dair önlemleri nelerdir?

-Uzmanlara göre maden ocaklarında sıcaklığın ortalama 25 derece olması gerekmektedir. Yalnız Soma madeninde sıcaklığın 45 dereceye kadar ulaşmış olduğu belirtilmektedir. Bu doğrultuda bakanlığınız tarafından hangi aralıklarla maden ocaklarında sıcaklık ölçülmektedir?

Cevaplar 1, 2, 3, 4:

Maden işyerlerinde “İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği” ve diğer mevzuatlarda yapılan köklü değişiklikler doğrultusunda önleyici tedbirler alınmıştır. Kazalarla ilgili kayıtlar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına (ÇSGB) bağlı SGK Genel Müdürlüğü tarafından tutulmaktadır. Ayrıca yer altı maden işletmelerinde ÇSGB tarafından çıkarılan mevzuata uygun olarak, sıcaklık ölçümleri uzaktan izleme sistemindeki sensörlerle sürekli olarak izlenmektedir.

Soma Eynez maden ocağında kazadan önce; 2.489 yeraltı, 138 yerüstü olmak üzere toplam 2.627 işçi, 3 vardiya olarak çalışmıştır. Maden ocağı kazadan sonra kapatılmış olup üretime yönelik herhangi bir çalışma yoktur. Ancak 2016 Mayıs ayından itibaren, ocağı emniyet yönünden kontrol altında tutmak amacıyla, 6 işçi çalışmaktadır.

Çok tehlikeli grupta yer alan yeraltı kömür işletmemizde periyodik sağlık muayeneleri yılda en az bir kez yapılmaktadır. İş yeri hekimi öngördüğünde bu süreler kısaltılabilmektedir. Göğüs filmi çekimi, işitme testi, toz, gürültü ve titreşim maruziyet ölçümleri iş yeri hekiminin belirlediği aralıklarla yapılmaktadır. Yaşanmış olan hastalıkların iş yeri hekimi tarafından kayıtları tutulmakta olup, şu ana kadar meslek hastalığı tespiti yapılmamıştır.

J

GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT TOĞRUL'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/5641)

Soru 5:

-İTÜ'nün 8 Ekim 2015 tarihli raporuna göre Soma Kömür İşletmeleri A.Ş. yüzde 70, TKİ yüzde 15, Maden İşletmeleri yüzde 10, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yüzde 5 oranında kusurlu bulunmuştur. Bu konuda Bakanlığınız herhangi gibi bir soruşturma başlatmış mıdır?

Cevap 5:

Konu ile ilgili soruşturma, savcılık nezdinde devam etmektedir.

Soru 6:

-Maden ocaklarındaki, gaz izleme sistemleri, havalandırma ve maskelerin düzenli olarak kullanılmasıyla ilgili TKİ'nin 2014'ten bu yana aldığı önlemler nelerdir?

Cevap 6:

Önceki mevzuatta uzaktan izleme sisteminde metan, CO, CO2 ve O2 sensörleri bulunmakta iken 2014 yılından sonra yapılan değişiklikle H2S, hava hızı ve sıcaklık sensörlerinin ilave edilmesi öngörülmüş ve Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ) GLİ Müessesesi Müdürlüğü Ömerler Yer altı ocağında, yapılan çalışmalarla yönetmelikte öngörülen yerlere sensörler yerleştirilmiş ve sayıları artırılmıştır. Ocakta halen merkezi izleme sistemine bağlı sensörlerle; oksijen, metan, karbonmonoksit, hidrojen sülfür, sıcaklık ve hava hızı değerleri ölçülmektedir.

GLİ Ömerler Yer altı ocağında havalandırma sistemi; maden işyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde belirtilen kriterlere uygun olup, daha önceki yönetmelikte belirtilen CO maskelerinin tamamı değiştirilerek çalışanlara oksijenli ferdi kurtarıcı maske (OFK) teslim edilmiş ve kullanımı konusunda eğitim verilmiştir. Yeraltı ocağında kurulan OFK değişim istasyonlarında yönetmeliğe uygun bir şekilde, çalışan işçilerin %10 fazlasına yetecek kadar yedek OFK maskesi bulundurulmaktadır. 6331 sayılı yasa ve bu yasaya dayanılarak çıkartılan tüm yönetmelik ve yönergelerin gerekleri eksiksiz olarak yerine getirilmektedir.

Soru 7:

-Maden ocaklarında yıllara göre hem işçi sayısında hem de üretimde bir artış olmasına rağmen, madenlerdeki havalandırma, yaşam odası ve vantilatör sayısında neden bir artış olmamıştır?

Cevap 7:

24 Mart 2016 tarih ve 29663 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde yapılan değişiklikle Kömür ve türevleri hariç olmak üzere yeraltı maden işyerlerinde sığınma odaları kurulması zorunluluğu getirilmiştir.

Soru 8:

-Hükümetiniz tarafından, Madenlerde Avrupa Birliği Mevzuatına (ATEX) uygun malzeme ve koruyucu sistem kullanma şartı neden 2020 yılına ertelenmiştir? Bu erteleme madenlerdeki özel sermaye şirketlerine bir avantaj yaratmış olmuyor mu?

Cevap 8:

Ülkemizde, Madenlerde Avrupa Birliği Mevzuatı (ATEX) konusunda ilgili mevzuat Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca çıkarılmıştır. Dünyada, muhtemel patlayıcı ortamlarda temel güvenlik özelliklerini karşılayacak şekilde, farklı isimde pek çok sertifikasyon tanımlanmıştır. Ülkemizdeki madenlerde de, çeşitli sertifikalara sahip alev sızdırmaz teçhizat ve koruyucu sistemler bulunmaktadır. Bu konuda alınan Bakanlar Kurulu kararıyla, ATEX sertifikalı teçhizat ve koruyucu sistemleri temin için, maden işletmelerine 2019 yılı sonuna kadar geçiş süreci tanınmıştır. Bu süreçte, 2 yıl içinde, madenlerde kullanılan ekipmanlar "Temel Güvenlik Gereklerini Karşılaması" açısından akredite kuruluşlarca incelenecektir.

**GAZİANTEP MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT TOĞRUL'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/5641)**

Uygunluk raporu verilmesi durumunda, bu ürünler kullanılmaya devam edilecektir. Aksi halde, kullanım dışı bırakılacaktır. Geçici süre ile ve uygunluk raporu şartı ile izin verilenler, AB dışında sertifikalandırılmış olan ve bu konuda yeterli güvenlik sertifikasına sahip olan ekipmanlardır.